

Προκαταρτική εξέταση της υγείας του θηράματος στον κυνηγότοπο

Οδηγίες για τους κυνηγούς

Το άγριο θήραμα είναι ένας ανεκτίμητος ανανεώσιμος φυσικός πόρος. Οι κυνηγοί είναι αυτοί που έρχονται σ' επαφή συνεχώς μαζί του και εξαιτίας του είναι διατεθειμένοι να αφιερώσουν το μεγαλύτερο μέρος του ελεύθερου χρόνου τους στην άγρια φύση.

Οι κυνηγοί είναι αυτοί που ενδιαφέρονται περισσότερο από τον καθένα για κάθε τι που επηρεάζει τους πληθυσμούς των θηραμάτων. Έτσι διαμέσου των συλλόγων τους και με την καθοδήγηση των ομοσπονδιών τους αφιερώνουν πολύ χρόνο και δαπανούν πολλά χρήματα για την παρατήρηση και τη διαχείριση εφαρμόζοντας διάφορες δράσεις στα φυσικά ενδιαφέροντα, ώστε να αναπτύξουν παντού το αειφόρο κυνήγι το οποίο εγγυάται εκτός των άλλων και την παρουσία ποιοτικού θηράματος.

Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι το κυνήγι, παρότι σήμερα κατέχει μία θέση μεταξύ των δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής, στην ουσία είναι μια δραστηριότητα απόληψης τροφής άμεσα από τη φύση, που πλουσιοπάροχα μας την παρέχει, όπως είναι άλλωστε το ψάρεμα, η συλλογή άγριων μανιταριών, σαλιγκαριών, διαφόρων χορταρικών, κ.ά.

Το θήραμα προσφέρει κρέας υψηλής διατροφικής αξίας, το οποίο αποτελεί έναν θησαυρό ωφελειών και αξίζει υψηλού σεβασμού. Ο κυνηγός είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ της πολύτιμης αυτής τροφικής πηγής και των συνανθρώπων του που θα την καταναλώσουν, στην πλειονότητα δε των περιπτώσεων ανήκουν στο οικογενειακό και στο στενό φιλικό του περιβάλλον.

Ο κυνηγός λοιπόν είναι ο μόνος που πρέπει και μπορεί να εγγυηθεί για την κατανάλωση **ποιοτικού** κρέατος θηράματος. Άλλωστε αυτό επιβάλλεται και από κανονισμό της ΕΕ για την υγιεινή των προϊόντων ζωικής προέλευσης.

Ο οδηγός αυτός σε καμιά περίπτωση δεν αντικαθιστά τις κτηνιατρικές υπηρεσίες, αλλά αποτελεί ένα βοήθημα για τους υπεύθυνους κυνηγούς, ώστε να μπορούν στον κυνηγότοπο, να διακρίνουν αν το κρέας του θηράματος είναι φυσιολογικό και μπορεί να καταναλωθεί ή χρειάζεται περαιτέρω έλεγχο από κτηνίατρο ή κτηνιατρικές υπηρεσίες.

Ευχαριστώ τους επιστημονικούς συνεργάτες της ομοσπονδίας μας που επιμελήθηκαν την έκδοση αυτή, καθώς και την Δ/ση κτηνιατρικής της Νομαρχίας Δράμας για την πολύτιμη βοήθεια που προσέφερε.

Ιωάννης Πολυχρόνης

Πρόεδρος Δ.Σ.

της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας-Θράκης

Οδηγίες για την προκαταρτική εξέταση των θηραμάτων:

Φορέστε γάντια! Για να εξετάσουμε ένα νεκρό θήραμα, καλόν είναι να φοράμε γάντια. Θ' αγγίξουμε ένα ζώο του οποίου δεν γνωρίζουμε την κατάσταση της υγείας του. Κάποιες ασθένειες της άγριας πανίδας μεταφέρονται στον άνθρωπο. Το να φοράμε γάντια για να εκσπλαχνίσουμε και να εξετάσουμε ένα ζώο είναι ένα καλό προληπτικό μέτρο υγιεινής.

Συλλέξτε πληροφορίες από τον κυνηγότοπο! Η προκαταρτική εξέταση αρχίζει μ' ένα ερώτημα προς τον κυνηγό: Αν έχει παρατηρήσει κάτι αντικανονικό στη συμπεριφορά του ζώου πριν τη βολή. Εάν ναι, αυτό μπορεί να μας οδηγήσει σε υποψίες για το εξεταζόμενο θήραμα.

• **μικρό θήραμα:** μόνο εξωτερική εξέταση μπορεί να ασκηθεί. Να είστε προσεκτικοί: κάποιες ασθένειες δεν φαίνονται εξωτερικά, αλλά μπορούν να είναι επικίνδυνες για τον άνθρωπο που θα έρθει σ' επαφή με ένα ζώο που τις μεταφέρει.

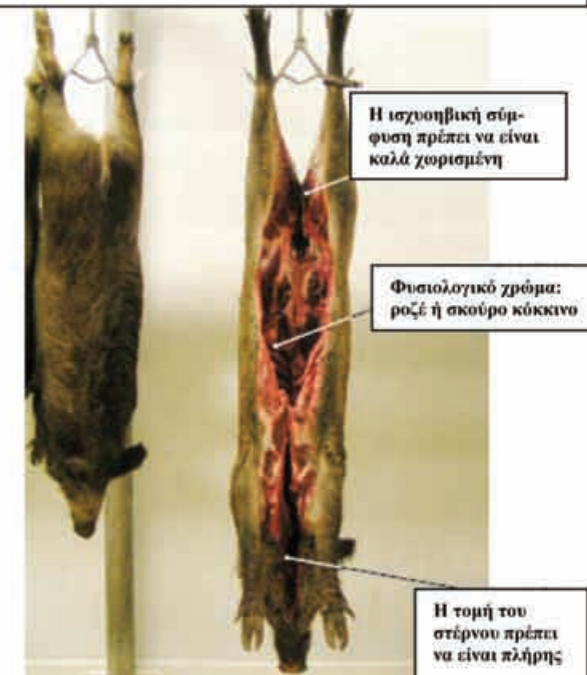
• **μεγάλο θήραμα:** η σχολαστική εξέταση του σφάγιου και των σπλάχνων του θα μπορέσει ενδεχομένως να προδηλώσει μια ανωμαλία, η οποία θα μας υποχρεώσει να το υποβάλλουμε σε περαιτέρω κτηνιατρικό έλεγχο.

Παρακάτω δίνονται οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να ελέγξουμε προκαταρκτικά την υγεία ενός θηρευθέντος αγριόχοιρου ή μικρών θηραμάτων, εξετάζοντάς τα σχολαστικά βήμα – βήμα.

Εάν ανιχνεύσετε μια ανωμαλία ακολουθώντας τις οδηγίες και τα βήματα που περιγράφονται παρακάτω, τότε οι ίδιες οδηγίες θα σας κατευθύνουν στο τι πρέπει να κάνετε στη συνέχεια σχετικά με το κρέας. Εάν ανιχνεύσετε μια ανωμαλία μη προβλεπόμενη στις ακόλουθες οδηγίες και δεν μπορείτε να ολοκληρώσετε την προκαταρτική εξέταση, δύο είναι οι πιθανές λύσεις:

- να καλέσετε έναν κτηνίατρο του δημοσίου, ή
- να στείλετε το ζώο με τα εντόσθιά του στο πλησιέστερο αγροτικό κτηνιατρείο. Εκεί οι κτηνίατροι θα επιθεωρήσουν το σφάγιο και θα εκτιμήσουν την κατάστασή του.

Φυσιολογικό σφάγιο αγριόχοιρου με τη δορά

Προκαταρκτική εξέταση μεγάλου θηράματος: Αγριόχοιρος

Βήμα 1^ο: Εξωτερική εξέταση: Γενική κατάσταση του ζώου, του τριχώματος και των άκρων.

1 ^η περίπτωση: Φυσιολογική κατάσταση	2 ^η περίπτωση: Ύπαρξη κάποιας ανωμαλίας				
Συνεχίζεται η εξέταση στο εσωτερικό του σφάγιου	Παρουσία εξωπαρασίτων	Σημαντικά αποστήματα κύστεις ή οζίδια	Σημαντικά μολυσμένα τραύματα	Πρόσφατα κατάγματα με αιματώματα	
	Πολλά εξωτερικά πρηξίματα	Αποτριχώσεις με ή χωρίς κρούστα	Εμφανής παρουσία τσιμπουριών		
	Κυστικερκώσεις	Ψωριάσεις, μηκυτιάσεις			
	Να το δεί κτηνίατρος				

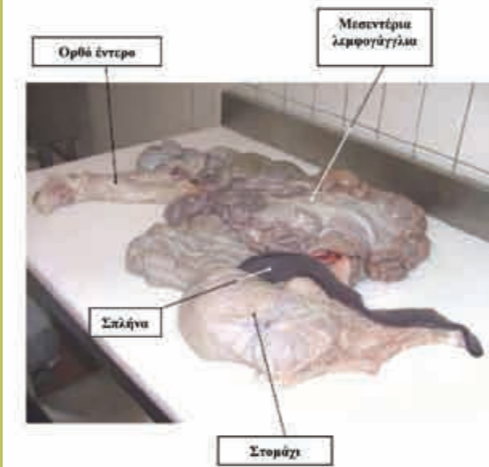
Βήμα 2^ο: Εσωτερική εξέταση του σφάγιου

1 ^η περίπτωση: Φυσιολογική κατάσταση	2 ^η περίπτωση: Ύπαρξη κάποιας ανωμαλίας			
Συνεχίζεται η εξέταση του πεπτικού σωλήνα	Απίσχυση	Χρώμα εσωτερικού μη φυσιολογικό π.χ. μελανό	Πολλαπλές ακαθαρσίες	
	Πιθανές αιτίες: διάφορες	Πιθανή αιτία: καθυστερημένος εκσπλαχνισμός	Πιθανή αιτία: βολή στην κοιλιά	Πιθανή αιτία: κατά λάθος διάτρηση εντέρων κατά τον εκσπλαχνισμό
	Να το δεί κτηνίατρος			

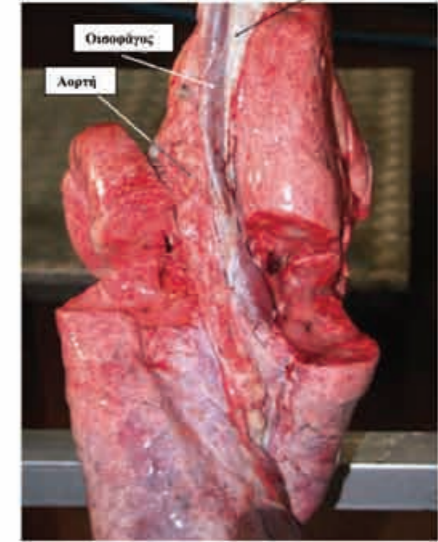
Βήμα 3^ο: Εξέταση του πεπτικού σωλήνα

1 ^η περίπτωση: Φυσιολογική κατάσταση	2 ^η περίπτωση: Ύπαρξη κάποιας ανωμαλίας			
Συνεχίζεται η εξέταση των πνευμόνων	Όψη και οσμή σήψης	Αιματώματα	Μεσεντέρια λεμφογάγγλια οίδηματικά	Ένα ή περισσότερα αποστήματα
	Πιθανή αιτία: καθυστερημένος εκσπλαχνισμός ή ζώο νεκρό για πολύ καιρό	Πιθανή αιτία: παθολογική ή δηλητηρίαση	Προσοχή! Κίνδυνος φυματίωσης	Προσοχή! Κίνδυνος φυματίωσης
	Να το δεί κτηνίατρος		Υποχρεωτική προσκόμιση στις κτηνιατρικές υπηρεσίες	

Φυσιολογικό πεπτικό σύστημα αγριόχοιρου

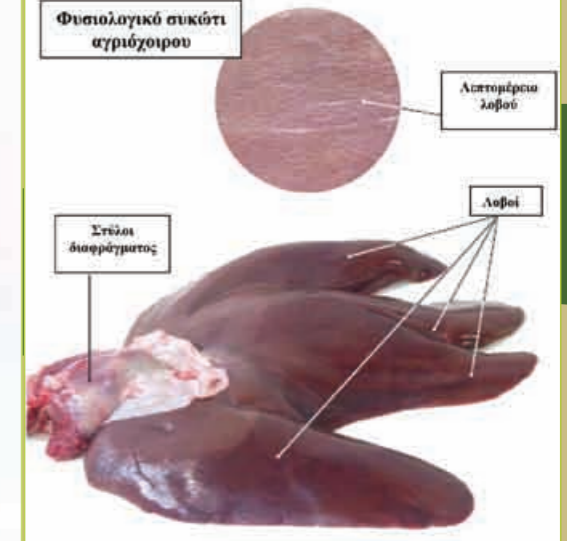
Φυσιολογικοί πνεύμονες αγριόχοιρου

Φυσιολογική καρδιά αγριόχοιρου

Φυσιολογικό συκώτι αγριόχοιρου

Βήμα 4^ο: Εξέταση των πνευμόνων

1 ^η περίπτωση: Φυσιολογική κατάσταση	2 ^η περίπτωση: Ύπαρξη κάποιας ανωμαλίας			
Συνεχίζεται η εξέταση του συκωτιού	Πολλαπλά αποστήματα	Κύστες στα πνευμόνια	Περιοχές με παρουσία παρασίτων	Άκρα των πνευμόνων σκληρυμένα κατά θέσεις και πιο σκούρα
	Προσοχή! Κίνδυνος φυματίωσης	Προσοχή! Κίνδυνος εχινόκκοκου	Να μη καταναλωθούν	Εστίες πνευμονίας
		Να μη τρυπηθούν Να μη καταναλωθούν Μη τα δίνετε στα σκυλιά		Να μη καταναλωθούν
	Υποχρεωτική προσκόμιση στις κτηνιατρικές υπηρεσίες	Να το δεί κτηνίατρος		

Βήμα 5^ο: Εξέταση του συκωτιού

1 ^η περίπτωση: Φυσιολογική κατάσταση	2 ^η περίπτωση: Ύπαρξη κάποιας ανωμαλίας		
Συνεχίζεται η εξέταση της καρδιάς	Πολλαπλά αποστήματα	Κύστες στο συκώτι	Γραμμώσεις από παράσιτα (διαχωρίζουσες σε τμήματα το συκώτι)
	Προσοχή! Κίνδυνος φυματίωσης Μη το δίνετε στα σκυλιά	Να μη τρυπηθεί Να μη καταναλωθεί Μη το δίνετε στα σκυλιά	Να μη καταναλωθεί
	Υποχρεωτική προσκόμιση στις κτηνιατρικές υπηρεσίες	Να το δεί κτηνίατρος	

Βήμα 6^ο: Εξέταση της καρδιάς

1 ^η περίπτωση: Φυσιολογική κατάσταση	2 ^η περίπτωση: Ύπαρξη κάποιας ανωμαλίας	
Η πρωταρχική εξέταση ολοκληρώθηκε	Να μη καταναλωθεί	Μη τη δίνετε στα σκυλιά
Το κρέας μπορεί να καταναλωθεί	Να το δεί κτηνίατρος	

Προκαταρκτική εξέταση μικρού θηράματος

Εξωτερική εξέταση του θηράματος: γενική κατάσταση του ζώου, του δέρματος, του τριχώματος ή του φτερώματος και των άκρων

1 ^η περίπτωση: Φυσιολογική κατάσταση	2 ^η περίπτωση: Ύπαρξη κάποιας ανωμαλίας		
Το κρέας μπορεί να καταναλωθεί	Οζίδια, κύστες, οιδήματα στο κεφάλι (μάτια)	Περιοχές ξεπουπουλιασμένες, κρούστες, αιμορραγίες	Απίσχυραση
	Αγριοκούνελο Πιθανή αιτία: μυξωμάτωση	Πτηνά Πιθανή αιτία: ευλογιά	Πτηνά Πιθανή αιτία: ψείρες
	Να μη καταναλωθεί		

Οδηγίες μεταχείρισης του κρέατος των θηραμάτων από τη θήρευση μέχρι την κατσαρόλα

Το νεκρό θήραμα από τη στιγμή που θα έρθει στα χέρια μας πρέπει να το μεταχειριστούμε με το σεβασμό που του αρμόζει, για δύο πολύ σημαντικούς λόγους:

1. Γιατί αποτελεί δώρο της φύσης, υψηλής ποιότητας και ανεκτίμητης αξίας, και
2. Γιατί αποτελεί καρπό της κυνηγετικής δραστηριότητας με την οποία οι κυνηγοί έχουν σχέση λατρείας.

Πρέπει λοιπόν ο κυνηγός να κάνει το παν ώστε το κρέας του θηράματος να μη υποβαθμιστεί και να πάρει ακολούθως τη θέση που του αρμόζει ως εκλεκτό έδεσμα.

Συμβουλές:

- Από τη στιγμή που θα πάρουμε στα χέρια μας το νεκρό μικρό θήραμα το καθαρίζουμε από ενδεχόμενα σάλια του σκύλου
- Στην περίπτωση λαγού, πέρδικας και αγριόχοιρου το εκσπλαχνίζουμε άμεσα
- Κάνουμε την προκαταρκτική εξέταση υγείας όπως περιγράψαμε προηγούμενα
- Στην άδεια κοιλιακή χώρα του λαγού και της πέρδικας καλόν είναι να βάλουμε αρωματικά χόρτα της περιοχής π.χ. θυμάρια, ρίγανη, κ.α.
- Για τη μεταφορά των πουλιών χρησιμοποιούμε πάντα την παραδοσιακή πουλιάστρα ή την παραδοσιακή κυνηγετική τσάντα με το δίχτυ στην εξωτερική πλευρά, η οποία κάνει και για το λαγό. Μέλημά μας είναι το νεκρό θήραμα να αερίζεται.
- Η μεταφορά των νεκρών θηραμάτων στην αδιάβροχη θήκη των σύγχρονων γιλέκων, ιδίως τις ζεστές μέρες δεν είναι η σωστή μέθοδος
- Στον αγριόχοιρο μετά τον εκσπλαχνισμό και αν το ζώο πρέπει να συρθεί μέχρι το αυτοκίνητο, η κοιλιά πρέπει να ραφτεί με σπάγγο και σακοράφα, για να μην εισχωρήσουν ξένα σώματα, όπως χώμα, φύλλα, κλπ.
- Μόλις φτάσουμε στο σπίτι πρέπει αμέσως να προετοιμάσουμε το θήραμα, πριν το καταψύξουμε. Τα πουλιά τα ξεπουπουλιάζουμε, τα εκσπλαχνίζουμε και τα «τσιρώνουμε». Το λαγό τον γδέρνουμε, τον τεμαχίζουμε και καθαρίζουμε τυχόν ακαθαρσίες, τρίχες, κλπ. Το κρέας του αγριόχοιρου αφού το καθαρίσουμε από τυχόν ακαθαρσίες, τρίχες, κλπ, το ξεπλένουμε με νερό να φύγουν τυχόν κατάλοιπα πηγμένου αίματος και ακολούθως το τεχαχίζουμε σε μικρές μερίδες.
- Αποθηκεύουμε στην κατάψυξη το κρέας το πολύ για τρεις μήνες πριν το καταναλώσουμε.
- Ιδιαίτερα το κρέας του αγριόχοιρου αποφεύγουμε να το μαγειρέψουμε με άλλο τρόπο πλην της κατσαρόλας και πάντα με καλό βράσιμο. Μ' αυτό τον τρόπο καταπολεμούνται τυχόν αρρώστιες που δεν ήταν δυνατό να ανιχνευθούν, όπως για παράδειγμα η τριχινέλα. Αποφεύγουμε το μαγείρεμα στο φούρνο ή στη σχάρα.

Κείμενα: Θεοφάνης Καραμπατζάκης
Επιμέλεια Έκδοσης: Κυριάκος Σκορδάς

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

ΕΔΡΑ: ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ 173 – 175

551 34 - ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛ. 2310 477128 – 477129, 6973 808934, FAX 2310 473863 – 475301

<http://www.hunters.gr>, e-mail: hunters@hunters.gr

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας & Θράκης (ΚΟΜΑΘ) είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση άμεσα συνεργαζόμενη και ελεγχόμενη από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δραστηριοποιείται στις τρεις Περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Η ΚΟΜΑΘ, έχει 63 Κυνηγετικούς Συλλόγους αρμοδιότητάς της με περίπου 60.000 μέλη, απασχολεί 75 μόνιμους υπαλλήλους και χρηματοδοτεί περισσότερους από 50 εποχιακούς, με σκοπό την προστασία και διαχείριση της άγριας πανίδας και του περιβάλλοντος.